

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование **6. Аграрни науки и ветеринарна медицина**, професионално направление **6.1 Растениевъдство**, научната специалност **Овощарство**.

Автор на дисертационния труд: Младен Нанев Петров – редовен докторант към катедра „Лозарство и овощарство” при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: „Проучване на клоновите подложки GF 677 и GXN 15 (Garnem) в разсадник и насаждения от сливи и праскови”

Рецензент: доц. д-р Светослав Малчев Малчев, Институт по овощарство – Пловдив, Селскостопанска академия, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1 Растениевъдство, научната специалност Селекция и семепроизводство на културните растения

определен за член на научното жури със заповед № РД 16-1125 / 10.10.2024 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

През последните десетилетия развитието на подложките за костилковите овощни видове започна да се измества от семенни към клонови типове, много от които с междувидов произход. Липсата на подходящи и съвместими подложки ограничава разширяването на площите и увеличаване на добивите. Все още в страната голяма част от производството на посадъчен материал използва семенни подложки, което е и основната причина за ниската производителност. През последните десетилетия е постигнат голям напредък в развитието на клоновите подложки при видовете *Prunus* и към днешна дата в различни страни по света са разработени различни клонови подложки, които предлагат голям потенциал за отглеждане по отношение на производството и производителността.

Изпитването им в конкретните почвено-климатични условия и внедряването им в практиката е от съществено значение за конкурентоспособността на фермерите.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на изследването е да се проучат растежните особености на подложките ‘GF 677’ и ‘Garnem’ (‘GxN15’) в разсадник и насаждение при конкретните почвено-климатични условия на Южна България.

В раздела „Материал и методи“ е посочен експерименталния материал с неговия произход. Сбито, но точно е описана опитната постановка на експеримента, както и показателите за наблюдения.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е написан на 136 стандартни страници и е много добре онагледен, като съдържа 51 фигури, 28 снимки и 25 таблици.

Дисертационният труд е написан стегнато, четете се леко и е терминологично издържан.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Във връзка с литературния преглед и обсъждането на опитните резултати е направена богата литературна справка, включваща общо 227 източника, от които 31 на кирилица и 196 на латиница, обхващаща периода от 1956 до 2022г. Това показва, че докторантът е много добре запознат с проблематиката и му позволява да направи прецизен анализ на получените резултати.

Основните изводи в дисертацията са формулирани ясно и точно отразяват получените резултати, с което се изпълняват заложените цели в разработката.

5. Приноси на дисертационния труд.

Въз основа на получените резултати са формулирани 3 приноса с оригинален научен характер и 5 научно-приложни, по-важните от които са:

Научни приноси

1. Проучено е поведението на подложките 'GF 677' и 'Garnem' ('GxN15') и влиянието, което те оказват върху растежните и репродуктивни прояви на съвременни прасковени и сливови сортове в разсадник и насаждение.
2. Генерирани са данни за влиянието на подложките 'GF 677' и 'GxN15' върху протичането на фенофазите на съвременни прасковени и сливови сортове при конкретните почвено-климатични условия на Южна България.
3. Получена е информация за влиянието на подложките 'GF 677' и 'GxN15' върху химичния състав на плодовете на прасковени и сливови сортове.

Научно-приложни приноси

1. Установена е съвместимостта на подложките 'GF 677' и 'Garnem' ('GxN15') със сливовите и прасковените сортове участващи в проучването.
2. Сравнени са добивите получени при използването на подложките 'GF 677' и 'Garnem' ('GxN15') спрямо семенната джанка (*P. cerasifera*).
3. Проучена е издънкообразователната способност на двете подложки в сливови насаждения.
4. Сравнени са добивите от единица площ между подложките 'GF 677' и 'Garnem' ('GxN15') в прасковени и сливови насажденията.
5. В резултат на проучването се препоръчва използването на подложката GF677 (*P. dulcis* x *P. persica*) в производството на сливови плодове, като алтернатива на масово използваната в страната семенна джанка (*P. cerasifera*).

6. Критични бележки и въпроси.

Оценявайки високо научноизследователската работа на докторанта, мога да дам следните препоръки:

1. При извеждането на фенологични наблюдения, с цел съпоставимост на резултатите, да се използва общо приетата методика BBCH (Meier, U., 2018. Growth stages of mono- and dicotyledonous plants: BBCH Monograph. Open Agrar Repository. <https://doi.org/10.5073/20180906-074619>).
2. В приложената литературна справка да се използва еднакъв стил при всички изброени публикации.

7. Публикувани статии и цитирания.

Във връзка с дисертационният труд, докторантът е представил 3 научни публикации в съавторство с научния ръководител: 1 брой в издание реферирано и индексирано в Scopus (SJR 0.235) и Web of Science, а останалите 2 – в Web of science (all database).

Научните публикации покриват минималните национални изисквания от ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Младен Нанев Петров – редовен докторант към катедра „Лозарство и овощарство“ при Аграрен университет, гр. Пловдив образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност **Овощарство**.

Дата: 14.11.2024г.
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ

СТАНОВИЩЕТО:

(доц. д-р С. Малчев)